

Pelekääkkö nää poliisia?
Farbod Fakharzadeh, Katie Lenanton, Phan Nguyen, Yujie Zhou ja Vinayak

9.5.–30.8.2026 Photo North – Pohjoisen valokuvakeskuksen galleria
11.5.–14.6.2026 Ränni Galleria

Pelekääkkö nää poliisia? Kyseessä on usein retorinen kysymys, jolla esitellään Oulun murretta humoristiseen sävyyn. Järjestyksen valvominen ja siihen liittyvä vastarinta tai tottelevaisuus ovat kuitenkin syvällä kaupungin julkisissa ja kulttuurisissa tiloissa sekä sen asukkaiden kollektiivisessa muistissa.

Tämän näyttelyn näyttelypaikkana toimii entinen poliisiaseman putka, joka oli käytössä sadan vuoden ajan aina vuoteen 1988 saakka. Tilaan kutsuttuina vieraina koimme, että Ouluun liittyvien kysymysten pohtiminen kulttuuri-pääkaupunkivuoden aikana edellytti kaupungin historiaan liittyvien tarinoiden tarkastelemista yksilöllisestä, journalistisesta ja akateemisesta näkökulmasta. Suomessa ja siten Euroopan unionin hegemonisen identiteetin piirissä asuvien ei-eurooppalaisten taidetyöntekijöiden työryhmänä institutionaalisen vallan eri muodot sekä yksilöt, jotka ylläpitävät ja toteuttavat sitä, rajoittavat elämäämme ja mahdollisuuksiamme. Kuten monilta muiltakin muualta tullee, meiltä vaaditaan säännöllisesti perusteluja läsnäolollemme ja asemallemme. Etsimme hetkiä, jotka auttaisivat meitä luomaan yhteyden kaupunkiin, johon meillä ei ole syviä juuria, pohtien samalla miten lähestyä Oulua näyttelyn muodossa.

Keräsimme aiheita, anekdootteja ja tapahtumia, joiden kautta pääsisimme pintatasoa syvemmälle ja pystyisimme tunnistamaan vastarinnan ilmentymiä. Päädyimme tutkimaan ajanjaksoa 10.-11.8.1990, jolloin nuoret mellakoivat kesäloman viimeisenä viikonloppuna kaupungin keskustassa vastalauseena poliisin läsnäololle. Vaikka kyseessä oli spontaani nuorisomellakka, se toimi eteenpäin sysäävänä ja mahdollisuuksia avaavana hetkenä, nuorten tilaisuutena käyttää valtaa ja toimijuutta institutionaalista aggressiota vastaan. Valtamediassa¹ tapahtuma on kehystetty vahingossa puhjenneeksi joukkohysteriaksi ja kuitattu jonkinlaisena ”epäpoliittisena mellakkana”. Tämä ristiriitainen termi kieltää nuorten toimijuuden ja ummistaa silmänsä sosioekonomisilta ja poliittisilta olosuhteilta, jotka pohjustivat tapahtunutta: laman ja reformien leimaaman epävarmuuden ajan alulta Suomessa ja laajemmin länsimaissa.

Arkistokuvien sekä valokuvaajien, toimittajien, nuorisotyöntekijöiden ja aikalaisnuorten kertomusten kautta ja laajennetun valokuvauksen keinoin olemme etsineet yhteyttä Oulun historiaan ja tarinoihin. Mellakka on alkupiste ja tie sisään, portti, jonka kautta voidaan käsitellä erimielisyyttä, murentaa auktoriteettia ja kapinoida niitä institutionaalisia valtarakenteita vastaan, jotka pyrkivät kontrolloimaan ihmisten liikkumista, toimintatapoja ja ajatuksia esiintyessään samalla eurooppalaisten yhteisten arvojen puolustajina ja oikeusvaltioperiaatteen edistäjinä.

1990-luku tarjosi meille myös teoreettisia ja metodologisia malleja, joiden avulla hahmotimme aikakauden sirpaleista runsautta. Tuolloin jälki-strukturalistiset taiteilijat ja ajattelijat murensivat yksittäisten narratiivien auktoriteetin käyttämällä haltuunoton, kollaasitekniikan ja samplauksen kaltaisia menetelmiä, joilla kilpailevia käsityksiä nykyhetkestä voitiin purkaa, heijastaa ja kerrotaa. Samanlaiset lähestymistavat toistuvat ja resonoivat läpi koko näyttelyn. **Yujie Zhou** hyödyntää teoksissaan (epä)luettavuutta punoen arkistolähteitä yhteen tilan alkuperäisten kalteri-ikkunoiden ja löydettyihin lasinkappaleisiin tehtyjen kaiverrusten kanssa. Kykymme ymmärtää vallitsevia kertomuksia hämärtyy kudoksellisuuden, kerroksellisuuden ja pirstaleisuuden vuoksi. **Phan Nguyen** kutsuu videoinstallaatioissaan yleisön istumaan yhteisen pöydän ääreen ja kuuntelemaan keskusteluja ihmisten kanssa, jotka viettivät nuoruutensa Oulussa mellakkaa seuranneella vuosikymmenellä. Teos punoo yhteen kerronnallisia lankoja ja eleitä, joiden kautta itsesensuurin, sopeutumisen ja kuulumisen kokemukset kietoutuvat toisiinsa monimutkaisella tavalla. **Vinayakin** teoksissa 1990-luvun hyperrealismi epävakaine auktoriteetteineen ja paisuteltuine representaatioineen tekee tekoälytyökalujen avulla uuden tulemisen. Kartografiaan rinnastettavissa oleva menetelmä tarjoaa hypersaavutettavia ja nopeita keinoja koota pirstaleista uskottavilta tuntuvia uusia totuuksia. Nämä kumoukselliset käytännöt monimutkaistavat ja hämmentävät asioita ja yhdessä murentavat luottamustamme siihen, mitä voimme nähdä, kuulla ja kokea. Ne pyrkivät haastamaan valtavirran narratiiveja tarjoamalla vaihtoehtoisia näkökulmia. Voitaisiinko ryöstelyä ajatella esimerkiksi proletariaatin shoppailuna?

Kun kuljet läpi tämän näyttelyn, toivomme voivamme yhdessä ajatella muun muassa seuraavia kysymyksiä: Millaista käytöstä julkisessa tilassa siedetään ja mitkä käytännöt ovat hyväksyttäviä taideinstituutiossa? Millä tavoin rauhan turvaamista käytetään perusteena vallitsevan tilanteen säilyttämiselle? Kenen rauhaa oikeastaan ylläpidetään? Miten vapautukseen liittyvät diskurssit hämmentävät rauhaa ja järjestyksen valvomista?

Historiat ovat aina moninaisia, valmiita uudelleentarkasteluun, uudelleen-määrittelyyn ja laajentamiseen. Näyttelyn viimeisessä huoneessa on yhteisön ilmoitustaulu. Haluaisimme kuulla kävijöiden tarinoita, pohdintoja, muistoja ja vastauksia kysymykseen *pelekääkkö nää poliisia?*

Kiitokset
Näyttely on rakentunut kesällä 2025 alkaneen taiteellisen tutkimuksen pohjalta. Olemme kiitollisia Photo Northin tiimin tuesta ja näkemyksistä koko prosessin ajan. Kiitos Darja Zaitsev, Taija Jyrkäs, Kain Luosujärvi, Matias Huttunen ja Jaakko Junnila.

Kiitos graafisille suunnittelijoille Sara Martínezille and Isra Viadestille sekä taiteilija Erja Taskiselle luvasta käyttää hänen maalaustaan näyttelyjulisteessa.

Haluamme myös lämpimästi kiittää seuraavia henkilöitä heidän ajastaan, teksteistään, kertomuksistaan ja kanssamme käymistään keskusteluista, aikajärjestyksessä luetteluna: Selina Väliheikki, Ainur Elmgren, Lölä Florina Vlasenko, Minna Henriksson, Sini Silveri, Heikki Romppainen, Maria Matinmikko, Arlene Tucker, Matti Pietola, Soile Suvanto, Rose Pietola, Hanna Mettovaara, Outi Leinonen, Anja Saukkomaa, Minna Laatikainen sekä kaikki, jotka pysähtyivät tervehtimään meitä Kädentaitajien lahjapajalla 18.12.2025, Timo Saarela, Pekka Turunen, Soila Lemmetty ja Sari Vanhanen. Kiitos myös kaikille nimettömästi yhteyttä ottaneille!

Näyttely sisältää arkistomateriaalia. Haluamme kiittää erityisesti Matti Pietolaa hänen työstään ja anteliaisuudestaan. Pietolan nuorisomellakasta kuvaamia kuvia on esillä näyttelyssä ja Ränni Galleriassa useissa eri muodoissa. Lisäksi kiitokset kuuluvat Soile Suvannolle, jonka arkistot toimittajana ja yksityishenkilönä tältä ajalta ovat olleet korvaamattomia. Olemme kiitollisia korvaamattomasta panoksestanne.

Haluamme lisäksi kiittää erityisnuorisotyöntekijöitä Outi Leinosta ja Anja Saukkomaata antoisista keskusteluista; he tekevät tärkeää työtä nuorten parissa Oulun evankelis-luterilaisen seurakunnan Saapas-ryhmässä. Heidän toimittamaansa arkistomateriaalia on käytetty Oulun evankelis-luterilaisen seurakunnan luvalla, ja siinä esiintyy työntekijöitä, vapaaehtoisia sekä nuoria. Kiitos!

Sanojen voimasta

10. ja 11 elokuuta 1990 välisestä yöstä käytetään puhekielessä nimitystä, joka on suomennos eräästä natsihallintoon liittyvästä tapahtumasta. Molemmat yöt muistetaan kaduille jääneistä lasinsirpaleista. Nimityksen liittäminen Oulun tapahtumiin kuitenkin vääristää todellisuutta luomalla perusteettoman rinnastuksen. Asialla on merkittäviä vaikutuksia, joita on mielestämme syytä pohtia tarkemmin.

Tutkimuksemme aikana haastattelimme useita ihmisiä ja pyrimme selvittämään, mistä nimitys sai alkunsa, mutta emme ole vielä päässeet lopulliseen vastaukseen siitä, kuka sen keksi – radio-DJ, yövuoron tekstintoimittaja, jonkin yrityksen omistaja vai poliisi itse. Tiedämme, että myöhempinä vuosina siitä tuli paikallisten käyttämä vakiintunut nimitys kesän viimeiselle viikonlopulle ennen koulujen alkua.

Tutkimuksemme jatkuu edelleen, ja otamme ilolla vastaan palautettanne, muistojanne sekä kertomuksianne tästä asiasta. Näyttelyn viimeisestä huoneesta löydät ilmoitustaulun, jota voi käyttää tähän tarkoitukseen. Samaan aikaan vastustamme nimityksen käyttöä ja rohkaisemme kaikkia pohtimaan sen vaikutuksia ennen sen käyttämistä uudelleen.

Näyttely laajenee 11.5.–14.6.2026 Ränni Galleriaan Oulun rautatieaseman alikulkutunneliin.

¹ Poliiseja hakattiin, ikkunoita rikottiin ja kauppoja ryöstettiin – 30 vuotta sitten nuoriso valtasi Oulun keskustan ainutkertaisen rajussa mellakassa. 10.8.2020. <https://yle.fi/a/3-11484333>

Pelekääkkö nää polliisia?
Farbod Fakharzadeh, Katie Lenanton, Phan Nguyen, Yujie Zhou and Vinayak

9.5.–30.8.2026 Photo North – Northern Photographic Centre gallery
11.5.–14.6.2026 Ränni Galleria

Pelekääkkö nää polliisia?— *Are you scared of the police?* This question is often posed rhetorically, as a humorous way to showcase the local dialect of Oulu. Yet policing—and resistance or compliance towards it—has long been enshrined in this city's public and cultural spaces, and in the collective memories of its inhabitants.

This exhibition is housed in a former site of incarceration, a police lockup for 100 years that closed in 1988. As invited guests to this space, thinking with and through Oulu during its European Capital for Culture year meant looking at its histories from personal, journalistic, and academic perspectives. As a working group of non-European artworkers that live in Finland, and therefore within the European Union's hegemonic identity, our lives and possibilities are restricted by different forms of institutional authority, and the individuals that uphold and enact them. Like many people from elsewhere, we are regularly asked to justify our presence, and the positions we occupy. We searched for moments that helped us to connect to a city we're not deeply rooted to, wondering how to apprehend Oulu through the form of an exhibition.

We collected threads, anecdotes, and events to help us go beyond a surface level understanding of the city, to identify instances of dissent. We were drawn towards an event on 10.-11.8.1990, in which young people rioted in the centre of town in response to police presence. Even if spontaneous, the youth riot was nonetheless a propulsive moment of potentiality. It was an opportunity for young people to enact power and agency in the face of institutional aggression. In popular media¹, this event has been narrativised as accidental mass hysteria, and reduced to a “non-political riot”. This oxymoronic term erases the agency of young people, and ignores the socio-economic and political conditions that contributed to the event—the beginning of a turbulent era of recession and reform in Finland and other parts of Europe, and the so-called Western world.

Through working with archival images, and testimonies of photographers, journalists, youth workers, and people who were young at the time, we have sought to use expanded photography to enter into a dialogue with Oulu's histories and stories. The riot is a point of entry—a gateway to work through dissent, fragment authority, and rebel against institutional powers that attempt to control people's movements, practices, and thoughts while presenting themselves as champions of European shared values, and advocates for the rule of law.

The '90s also gave us theoretical and methodological frameworks for understanding the era's fragmentary excess. At that time, post-structuralist artists and thinkers shattered the authority of singular narratives by using techniques like appropriation, cut ups, and sampling to deconstruct, reflect, and layer their competing understandings of the present. Similar approaches echo and recur throughout the exhibition. Working with (il)legibility, **Yujie Zhou** intertwines archival sources with the space's original window grates, and via engravings on found glass. Our ability to grasp authoritative narratives is clouded through the use of weaving techniques, layering, and fragmentation. In their video installation, **Phan Nguyen** invites visitors to sit at a shared table and listen to conversations with people who spent their youth in Oulu the decade after the riot, braiding together narrative threads and gestures through which experiences of self-policing, adaptation, and belonging remain difficult to untangle. And in **Vinayak's** work, the '90s concept of hyperreality—with its destabilising authority and exaggerated representative forms—has circled back around, armed with AI tools. Akin to a form of cartography, his practice offers us hyperaccessible and speedy ways to fuse traces into coherent-seeming ‘truths’. These subversive practices complexify and trouble, combining to erode our trust in what we can see, hear, and experience. They attempt to challenge dominant narratives by offering alternative points of entry—could looting be understood as proletariat shopping, for example?

As you move through this exhibition, some of the questions we hope to collectively articulate include: What behaviours are tolerated in public space, and what practices are acceptable in an art institution? How is

the task of ‘upholding the peace’ used to justify the maintenance of the status quo? Whose peace is actually being upheld? And how are peace and policing bewildered by discourses of liberation?

Histories are always plural, ripe for revisiting, repositioning, and expanding. In the final room of the exhibition you'll find a community noticeboard. We'd love to receive your testimonies, reflections, memories, and responses to the question *pelekääkkö nää polliisia?*

Acknowledgements

This exhibition developed through artistic research begun in summer 2025, and we are grateful for the Photo North team's support and insights throughout—thank you Darja Zaitsev, Taija Jyrkäs, Kain Luosujärvi, Matias Huttunen, and Jaakko Junnila.

Thank you to graphic designers Sara Martínez and Isra Viadest, and artist Erja Taskinen for permitting us to reproduce her painting in the exhibition poster.

We also wish to warmly thank the following people for sharing time, texts, testimonies, or conversation with us, listed chronologically: Selina Väliheikki, Ainur Elmgren, Lölä Florina Vlasenko, Minna Henriksson, Sini Silveri, Heikki Romppainen, Maria Matinmikko, Arlene Tucker, Matti Pietola, Soile Suvanto, Rose Pietola, Hanna Mettovaara, Outi Leinonen, Anja Saukkomaa, Minna Laatikainen and those who stopped to say hello at Kädentaitajien lahjapaja (18.12.2025), Timo Saarela, Pekka Turunen, Soila Lemmetty, and Sari Vanhanen. Others contacted us anonymously—thank you!

This exhibition includes archival materials. A very special thanks to Matti Pietola who generously shared his work with us, and whose photographs of the youth riot are found throughout the exhibition and at Ränni Gallery in different forms, and Soile Suvanto, who shared her journalist and personal archives from this time. We are grateful for your invaluable contributions.

We also appreciate speaking at length with specialist youth workers Outi Leinonen and Anja Saukkomaa, who worked with the Saapas group of the Oulu Evangelical Lutheran Church to provide support to the city's young people. The archival materials they provided have been used with permission of the Oulu Evangelical Lutheran Church, and feature employees, volunteers, and young people—thank you.

Acknowledging the Weight of Words

The night of 10.-11.8.1990 is colloquially known using the Finnish translation of the name of an event associated with the nazi regime. Both nights are remembered for the shards of broken glass that littered the streets, but applying this term to Oulu creates a false equivalence. It has weighty implications that we believe should be interrogated further.

During our research, we interviewed many people and sought to understand how this phrase came to be, but we have not yet arrived at a definitive answer as to who coined it—a radio DJ, a late night copyeditor, a business owner, or the police themselves. We know that in subsequent years, it then became shorthand for locals referring to the final weekend of summer celebrations before school returned.

Our research is ongoing, and we welcome your feedback, memories, and testimonies. In the last room of the exhibition you'll find a community noticeboard that can be used for this purpose. At the same time, we resist the continued usage of this term, and invite you to think through its implications before repeating it.

From 11.5.–14.6.2026 the exhibition continues at Ränni Galleria, within Oulu train station underpass

¹ Poliiseja hakattiin, ikkunoita rikottiin ja kauppoja ryöstettiin – 30 vuotta sitten nuorisovalvasta Oulun keskustan ainutkertaisen rajussa mellakassa. 10.8.2020. <https://yle.fi/a/3-11484333>